

آمار «نسبت خسارت» شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد

بیمه‌ها پول مردم را اگر وگان می‌گیرند

ادامه از صفحه ۱

همچنین در بین شرکت‌های بیمه‌ای، بیمه دولتی ایران با حق بیمه تولیدی نزدیک به ۳۴ همتی و سهم ۱۸٫۳ درصدی از حق بیمه تولیدی صنعت بیمه در رتبه اول قرار دارد. دی و دانا هر کدام ۲۳٫۳ همت به ترتیب دوم و سوم، آسیا با ۱۵٫۶ همت چهارم و بیمه ملت با ۱۴ همت پنجم است. براساس این داده‌ها، بیمه‌ها در ۵ ماهه نخست امسال ۸۰ هزار و ۱۴۲ میلیارد تومان نیز خسارت پرداخت کرده‌اند که معادل ۵۱ درصد نسبت خسارت است. طبق این داده‌ها، بخش درمان با خسارت دریافتی ۳۴۷ همتی در رتبه اول دریافت خسارت قرار دارد. البته نسبت خسارت این بخش جزء پایین‌ترین نسبت‌های خسارت با ۴٫۵ درصد است. شخص ثالث با ۲۱٫۶ همت دوم و بیمه عمر با حدود ۸ همت سوم است.

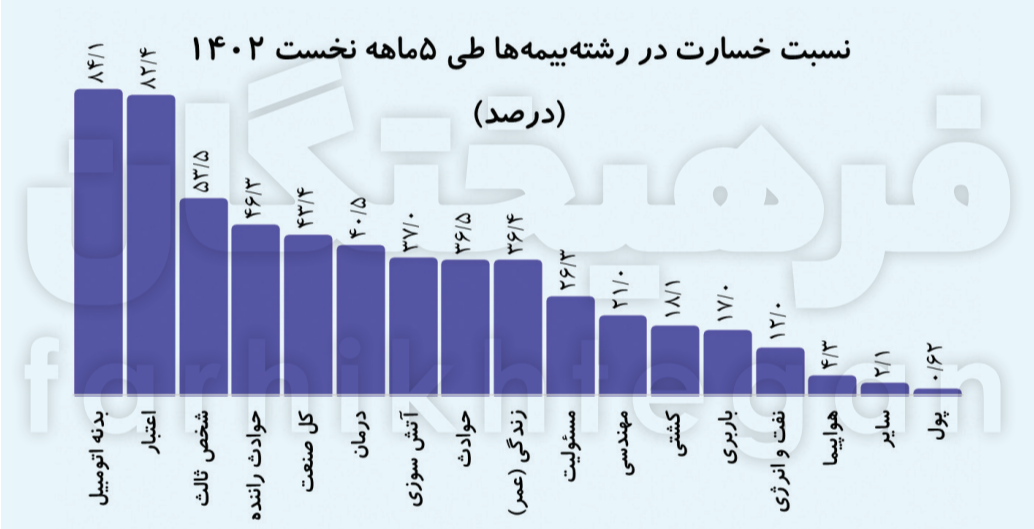
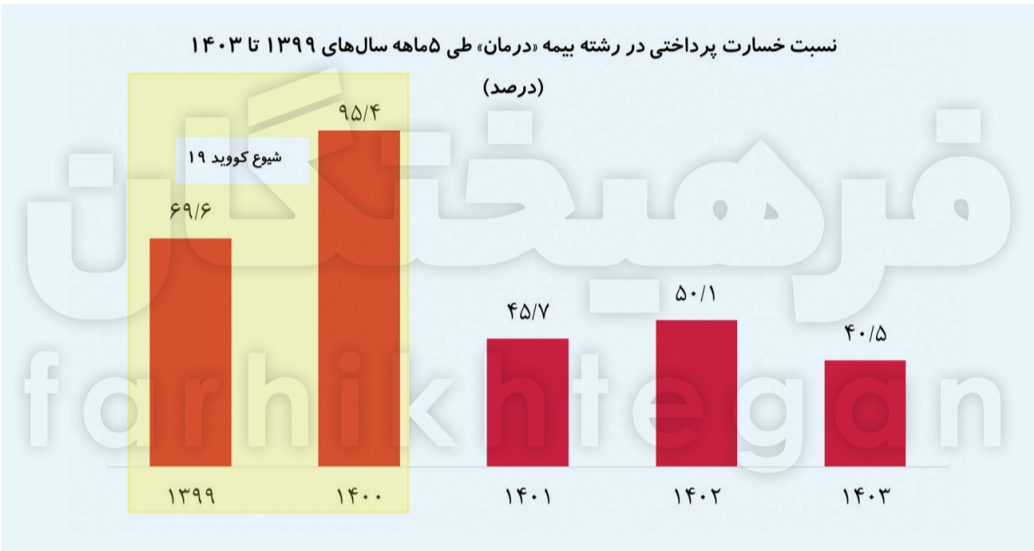
در بین شرکت‌ها نیز، بیمه ایران با پرداخت ۱۸٫۸ همت خسارت و سهم ۲۳٫۵ درصدی از کل خسارت پرداختی در رتبه اول قرار دارد. دانا با ۱۱٫۵ همت و سهم ۱۴٫۴ درصدی دوم و آسیا با ۸٫۲ همت و سهم ۱۰٫۲ درصدی سوم است. دی و پارسیان نیز به ترتیب با ۶٫۵ و ۴٫۴ همت خسارت و سهم ۸ و ۵٫۵ درصدی از کل خسارت پرداختی صنعت بیمه، به ترتیب در رتبه‌های چهارم و پنجمند.

سرعت لاک‌پشتی پرداخت خسارت‌ها

نسبت خسارت، که حاصل تقسیم خسارت پرداختی به حق بیمه تولیدی است

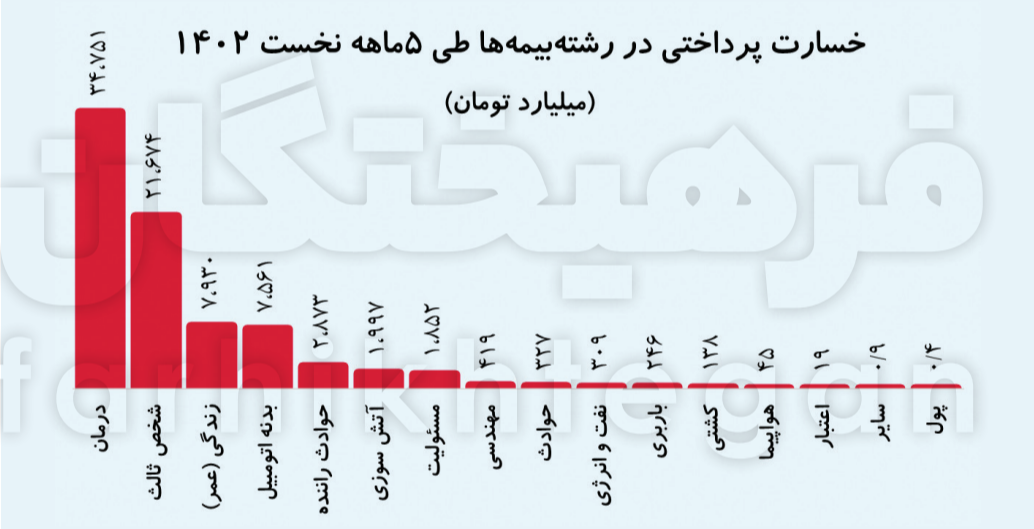
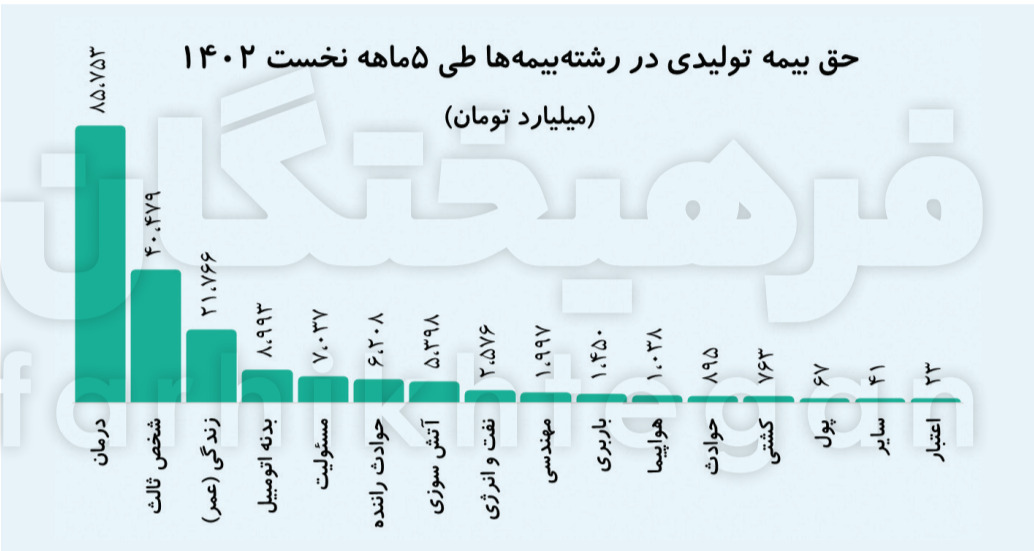
و بر حسب درصد بیان می‌شود، یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی عملکرد شرکت‌های بیمه است. این نسبت نشان‌دهنده میزان خسارتی است که شرکت بیمه در ازای حق بیمه دریافتی به بیمه‌گذاران پرداخت می‌کند. با این حال، این شاخص به‌طور کامل وضعیت مالی شرکت بیمه را منعکس نمی‌کند؛ زیرا در محاسبه آن، برخی عوامل مهم مانند خسارت‌های معوق، ذخایر حق بیمه، کارمزد نمایندگان و کارگزاران و هزینه‌های اداری و عمومی موسسات بیمه لحاظ نمی‌شود. به عبارت دیگر، نسبت خسارت تنها بخش پرداخت خسارت‌ها را پوشش می‌دهد و هزینه‌های دیگری که برای پایداری و ادامه فعالیت شرکت‌های بیمه ضروری است، در این شاخص محاسبه نمی‌شود. با وجود این، نسبت خسارت می‌تواند تا حدودی نشان‌دهنده کارایی یک شرکت بیمه در مدیریت ریسک‌ها و پرداخت خسارت‌ها باشد. براساس آمار منتشر شده از سوی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، در ۵ ماهه نخست امسال پایین‌ترین نسبت خسارت مربوط به رشته فعالیت مربوط به بیمه پول، هواپیما، نفت و انرژی، باربری، کشتی، مهندسی، مسئولیت، بیمه عمر، حوادث و آتش‌سوزی بوده است. بیمه درمان با ۹٫۵ درصد نسبت خسارت، پس از بیمه بدنه اتومبیل با ۸٫۴ درصد، بیمه اعتبار با ۸٫۲، بیمه شخص ثالث با ۵٫۳ و بیمه حوادث زاننده با ۴٫۶ درصد در رتبه پنجم جای گرفته است.

همچنین بررسی وضعیت نسبت خسارت بخش درمان نشان می‌دهد این میزان



از تعلق در پرداخت خسارت تا هزینه‌های لاکچری مدیران

پرداخت‌های لاک‌پشتی خسارات بیمه‌ای علاوه بر مردم و مراکز درمانی، یک معترض دیگر نیز دارد. این معترض، مدیران شرکت‌های بیمه‌ای‌اند. آنها می‌گویند یکی از مهم‌ترین چالش‌ها عدم همخوانی درآمد‌های حق بیمه با هزینه‌های ناشی از پرداخت خسارت‌ها است. به اعتقاد مدیران صنعت بیمه، افزایش تورم و نوسانات ارزی نیز سبب شده که هزینه‌های جبران خسارت‌ها به‌طور چشمگیری افزایش یابد، در حالی که حق بیمه‌ها عموماً با سرعت کمتری رشد می‌کنند. گرچه با شدت و ضعفی که قیمت‌گذاری دستوری در اقتصاد ایران رخ نه کرده، نمی‌توان رد پای قیمت‌گذاری دستوری در صنعت بیمه را نیز تکذیب کرد، اما نکته قابل تامل این‌که شرکت‌های بیمه‌ای هر ساله ارقام قابل توجهی را به عنوان پاداش میان اعضای هیات مدیره خود توزیع می‌کنند. این پاداش بعضاً از ۲ میلیارد تا حتی ۳ یا ۴ میلیارد نیز افزایش پیدا می‌کند. البته به‌مانند که حقوق‌های دریافتی، سفرها و هزینه‌های اداری و عمومی شرکت‌های بیمه‌ای در نوع خود از جمله لاکچری‌ترین هزینه‌های بنگاه‌داری در ایران به‌شمار می‌رود. به عبارتی این تناقض در صنعت بیمه ایران وجود دارد؛ هم‌زمان که مدیران نسبت به تبعات قیمت‌گذاری دستوری معترضند و می‌گویند صنعت بیمه را در معرض زیان و حتی ورشکستگی قرار داده، اما هزینه‌های غیرضرور این صنعت سر به فلک کشیده است.



هدف لایحه جدید تجارت کمک است یا آسیب؟

زهرا باقری خبرنگار

اردیبهشت ماه امسال بود که بالاخره پس از ۲۰ سال بلا تکلیفی لایحه جدید قانون تجارت به تصویب مجلس رسید. برای تأیید نهایی به شورای نگهبان ارسال شد. با توجه به اینکه قانون تجارت عمری نزدیک به یک سده دارد، بازنگری در آن و انطباقش با ساختار روز اقتصادی کشور ضروری است. ضرورتی که نتوانست نظر مثبت کارشناسان حقوقی و فعالان اقتصادی را جلب کند. در خصوص لایحه جدید تجارت با دیاکو حسینی، معاون بررسی اقتصادی اتاق تهران و سعید جمشیدی فرد، رئیس سابق شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران به‌عنوان کارشناسان و فعالان حوزه اقتصاد به‌گفت‌وگو پرداخته‌ایم. کارشناسان معتقد بودند لایحه جدید تجارت نه تنها مشکلی را حل نمی‌کند بلکه می‌تواند باری بردوش نظام حقوقی و اقتصادی کشور باشد. به گفته کارشناسان لایحه جدید تجارت نقش دولت در مدیریت ساختار اقتصادی کشور را به اشتباه تغییر می‌دهد؛ چرا که در حالی این لایحه بستر افزایش دخالت دولت فراهم کرده که نقش اصلی دولت نظارتی است.

فراز و نشیب‌های تصویب لایحه جدید تجارت

سعید جمشیدی فرد، رئیس سابق شورای عالی جامعه حسابداران رسمی با اشاره به اینکه لایحه جدید تجارت بعد از ۱۹ سال تصویب شد، گفت: «اوایل دهه ۸۰ و متناسب با جنبه‌های اقتصادی تجاری آن دوره، اصلاحاتی برای قانون تجارت توسط دولت وقت مدنظر قرار گرفت و به‌صورت لایحه‌ای به مجلس تقدیم شد. اما وقتی به مجلس رفت، پیشنهاد دولت که تا حدودی پیشنهاد خوبی بود در آن زمان دستخوش تغییرات شد و الحاقاتی اضافه کرد. این تغییرات تا حدی بود که دولت وقت به دلیل متناسب نبودن آن با نیازش درخواست بازپس‌گیری آن را داد.»

رئیس سابق شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران ادامه داد: «این اتفاق مصادف شد با اختلاف بین مجلس و دولت (احمدی‌نژاد و لاریجانی) و مجلس لایحه را پس نداد و برای شورای نگهبان فرستاد. مرحله اول واقعا متناسب با شرایط نبود. در یک دوره دیگر مجدداً مطرح شد، تغییراتی نسبت به آن انجام دادند و دوباره الحاقاتی انجام شد؛ باز هم به نظر می‌آید محیط اقتصادی در نظر گرفته نشد.»

در فروردین ماه طرف دو روز در صحن، ۱۳۴۳ ماده تصویب شد. نگاه سیاست‌گذاری اقتصادی تجاری در آن ندیدیم، فقط الحاقات و تغییرات موردی انجام شد. تصویب چنین قانونی باید در شرایط ثبات اقتصادی با فراغ از تلاطمات و بحران‌های اقتصادی انجام شود. نگرانی من هم این است که این قانون کم‌کی به محیط کسب و کار و اقتصاد نخواهد کرد؛ چرا که اساس

لایحه جدید تجارت، نیازهای داورندگان کسب و کار و فعالان اقتصادی است.»

احکامی که ساختار حقوقی کشور را برهم می‌زند

رئیس سابق شورای عالی جامعه حسابداران رسمی برهم خوردن ساختار حقوقی را توضیح داد: «لایحه جدید تجارت به پنج کتاب (قسمت) تبدیل شد، هر کدام از این کتاب‌ها وضعیت‌شان متفاوت است. مثلاً کتاب اول مربوط به قرارداد‌های تجاری است، اساساً ابداعات و موضوعات حقوقی متفاوت با حقوق خودمان وارد کرده است؛ مثلاً در مورد قرارداد‌های تجاری عمده منابع ما برگرفته از قانون مدنی است ولی اضافه این کتاب اول ساختار حقوقی را برهم می‌زند؛ چرا که در آن احکامی را می‌بینید که مربوط به حقوق عرفی و حقوق کامن‌لو است.»

جمشیدی فرد نگرانی حقوق‌دانان بابت نداشتن سابقه عرفی را مطرح کرد: «بعضی از موارد مربوط به حقوق خودمان است و تغییراتش می‌تواند در قانون مدنی انجام شود، اما این یکی از مهم‌ترین بخش‌هایی است که عموماً حقوق‌دانان نگرانند؛ چرا که در حقوق عرفی می‌بایست سابقه‌ای وجود داشته باشد تا قاضی به‌عنوان منبع حقوقی بتواند با توجه به آنها نظر دهد، ولی الان ادعا و احکامی آمده که برگرفته از حقوق بومی خودمان نیست و می‌تواند مشکل ساز شود.»

لایحه جدید قانون تجارت زیربنای لازم را برای اجرا ندارد

رئیس سابق شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران در خصوص دست باز قاضی در حقوق عرفی گفت: «از اصطلاحات حقوق عرفی مثال بزنم، یکی انصاف و دیگری حسن نیت است. اصطلاحات دیگری هم داریم که می‌تواند گمراه‌کننده باشد ولی پیشینه انصاف و حسن نیت برگرفته از حقوق عرفی است که شما می‌بایست کیس‌های متعددی داشته باشید، براساس آن قاضی بایستد کیس را تطبیق دهد و با شاخص انصاف و حسن نیت تشخیص دهد. در حقوق عرفی قاضی انعطاف قابل توجهی دارد. قاضی می‌تواند متناسب با کیس تشخیص دهد. بنابراین مثل حقوق نوشته ماده قانونی را کلمه به کلمه بخواند و حکم استخراج کند.» جمشیدی فرد ادامه داد: «تصور کنید با وجود چنین اصطلاحاتی ما این را جلوی قاضی حقوق بگذاریم چگونه خواهد براساس انصاف و حسن نیت قضاوت کند. اینجا ۲ کلمه است ولی واقعیتش این است که پشتوانه حقوقی گسترده‌ای دارد که این زیربنا در سیستم حقوقی ما وجود ندارد. اصطلاحات دیگری هم وجود دارد که من فکر کنم این ۲ نکته مهمی است که می‌تواند تعارض حقوق عرفی و نوشته را در آن ملاحظه کنید.»

رئیس سابق شورای عالی جامعه حسابداران رسمی در پایان گفت: «یک

موضوع تردیدی در آن نیست اینکه قانون تجارت نیاز به اصلاح دارد، یعنی اگر ما نقدی را می‌گوییم به این معنا نیست که قانون تجارت خوب است ولی نگذاریم اگر این اصلاحیه بیاید همین را که الان موجود است هم از بین ببرد؛ پس یک اصلاحیه جامع ضرورت دارد اما به‌نظم می‌آید چون ممکن است این قانون اختلالی ایجاد کند آن را فعلاً معلق بگذاریم. مجلس علی‌رغم تصویب احتمالات مجدداً مخالفت شورای نگهبان مواجه شود. خصوصاً اینکه ۱۳۴۳ ماده را در ۲۸ و ۲۹ فروردین در صحن تصویب کردند و اصلاح‌روخوانی ۱۰۰ ماده هم در ۲ روز سخت است.»

فعالان اقتصادی مشکل بنیادی

با قانون تجارت ندارند فقط باید بندهایی از آن به‌روزشود

دیاکو حسینی، معاون بررسی اقتصادی اتاق تهران تغییر یکباره قانون تجارت را یکی از ایراد‌های اساسی دانست و گفت: «بخش زیادی از قانون تجارت پیشین هنوز جواب می‌دهد. فعال اقتصادی هنوز مشکل بنیادی با قانون تجارت ندارد. بندهایی از آن لازم است به‌روزشود و با تکنولوژی‌های جدید و نیازهای جدید انطباق پیدا کنند. بنابراین تغییر ناگهانی و وسیع قانون تجارت اساساً یک مشکل است و می‌تواند بر پیچیدگی‌ها اضافه کند که شامل نظام بانکی و نظام حقوقی کشور هم می‌شود و فقط مربوط به عملکرد فعالان اقتصادی نیست.» معاون بررسی اقتصادی اتاق تهران بررسی نکردن لایحه جدید تجارت توسط کمیسیون اقتصادی مجلس را توضیح داد: «یکی از مشکلات این است که همین قانون در کمیسیون حقوقی مجلس مورد بررسی قرار گرفته است، نه در کمیسیون اقتصادی؛ البته که جنبه‌های حقوقی دارد، ولی مهم‌تر این بود که در کمیسیون اقتصادی مجلس مورد بررسی قرار می‌گرفت. باید یک نظر کارشناسی خیلی کامل و جامع به همراهی می‌داشت که به نظر می‌رسد اینطور نیست.»

لایحه جدید تجارت تأثیر منفی بر فضای کسب و کار می‌گذارد

معاون بررسی اقتصادی اتاق بازرگانی تهران سلسله قوانین تازه را علیه فضای کسب و کار دانست و گفت: «مادر شرایط تحریم صحبت می‌کنیم که همین امروز هم فعالان اقتصادی دچار مشکلات مختلفی‌اند که به واسطه‌ها تحریم ریشه گرفته است. در چنین فضایی حجم زیادی از مشکلات خارجی در روابط مالی بین‌المللی وجود دارد.»

حسینی ادامه داد: «هدف دولت و مجلس باید تسهیل حداکثری فضای کسب و کار باشد. به جای اینکه از طریق وضع قوانین ناگهانی ولو اینکه بر نیت تسهیل فضای کسب و کار این قوانین تصویب شده باشند ولی نتیجه ناخواسته‌ای که حاصل می‌کند این است که فضا را سخت‌تر و پیچیدگی‌ها

را اضافه کرده و ابهامات و سوالات را بیشتر می‌کند. ناگهان ببینید مجموعه قوانین مفصلی را تغییر دهید که ده‌ها نظام اقتصادی و حقوقی و بانکی کشور به آن عادت کرده است و سلسله قوانین تازه‌ای را رو به روی فعالان این حوزه‌ها قرار دهید که در میان مدت مشکل عمده‌ای خواهد بود و می‌تواند فضای کسب و کار را تحت تأثیر منفی قرار دهد.»

اگر هدف بهبود فضای کسب و کار است

پس ساز و کارهایش را پیش‌بینی کنید

معاون بررسی اقتصادی اتاق تهران با ذکر مثالی بحث آیین‌نامه‌ها را توضیح داد: «در لایحه جدید تجارت بندهایی درباره قانون چک وجود دارد. تغییرات در آن ایجاد شده است. البته قانون چک خودش یک بار اصلاح شده ولی اصلاح جزئی داشته است. در این قانون اصلاح عمده‌ای اعمال می‌شود و بسیاری از بندهایی که در همین قانون وجود دارد شامل کلیات است، یعنی کلی‌گویی‌هایی است که ابهام‌هایی دارد. البته طبیعتاً می‌تواند موکول شود به آیین‌نامه‌های اجرایی ولی همین آیین‌نامه‌های اجرایی هم می‌دانیم که مراجع متعدد دارد.»

به محض اجرای این قانون

احکام متناقض صادر خواهد شد

معاون بررسی اقتصادی اتاق تهران صدور احکام متناقض را این‌طور توضیح داد: «الان از یک بسته قانون مفصل صحبت می‌کنیم که هر کدام از این بندها می‌توانند آیین‌نامه‌های متعدد توسط دستگاه داشته باشند. نظام بروکراتیک ایران مشکل ساز است. بنابراین ما باید به این فکر کنیم که هدف از این قوانین اگر بهبود فضای کسب و کار است ساز و کارهای مناسب با آن هم در تفسیر قوانین باید پیش‌بینی شده باشد در حالی که این اتفاق رخ نداده است. بنابراین فکر می‌کنم به محض اینکه این قانون اجرایی شود از آنجایی که لازم نیست آیین‌نامه‌های متعددی در تفسیرش صادر شود، خود این حجمی از اطلاعات متناقض از احکام متناقض را ایجاد می‌کند که حل و فصل آن یک بار اضافی بر نظام حقوقی کشور خواهد بود، جدای از فشارها و مشکلاتی که برای فعالان اقتصادی ایجاد می‌کند.»

حسینی مداخله دولت را بیشتر کردن مشکلات دانست و ادامه داد: «نکته خیلی کلیدی اینکه به نظر می‌رسد در بندهای متعددی از لایحه جدید تجارت، تکراری که نویسنده‌گان این مفاد در پیش‌گفتند همچنان مداخله دولت در امور اقتصاد است. در حالی که طبق اصل ۴۴ هم باید دولت تلاش کند که حداقل مداخله را داشته باشد و بیشتر جنبه نظارت پیدا کند در حالی که رویکردی که در لایحه جدید تجارت وجود دارد عکس این است و هنوز مبنای بر مداخله دولت گذاشته که خود این هم مشکلی بر مشکلات قبلی است.»